



Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 3 юни 2022 г.
(OR. en)

9826/22

RHJ 5

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Делегациите
Относно:	Отношения с Йордания - Позиция на Европейския съюз за четиринадесетото заседание на Съвета за асоцииране (Аман, 2 юни 2022 г.)

Приложено се изпраща на делегациите позицията на Европейския съюз за четиринадесетото заседание на Съвета за асоцииране ЕС—Йордания.

**ЧЕТИРИНАДЕСЕТО ЗАСЕДАНИЕ НА СЪВЕТА ЗА АСОЦИИРАНЕ
ЕС—ЙОРДАНИЯ
(АМАН, 2 ЮНИ 2022 Г.)**

Изявление на Европейския съюз

1. По повод на **четирнадесетото заседание на Съвета за асоцииране ЕС—Йордания** ЕС заявява отново своя ангажимент за по-нататъшно развиване на стабилното партньорство между ЕС и Йордания. Стратегическите приоритети на ЕС за демократично, по-стабилно, по-екологосъобразно и по-проспериращо южно съседство са очертани в преразгледаната европейска политика за съседство¹, заключенията на Европейския съвет от 10—11 декември 2020 г.², програмата за Средиземноморието относно обновено партньорство с южното съседство от 9 февруари 2021 г. и последващите заключения на Съвета от 16 април 2021 г.³

2. **Европейският съюз и Йордания поддържат стабилно и взаимно партньорство.** Потвърждение за това са големият брой срещи, включително на най-високо равнище, проведени от юни 2019 г. насам между Йордания и институциите на Европейския съюз, диалозите на високо равнище в рамките на многостранни и регионални форуми, заседанието на Комитета за асоцииране ЕС-Йордания от май 2021 г. и заседанията на подкомитетите през 2020 и 2021 г., както и съвместното председателство на Съюза за Средиземноморието, които демонстрират взаимната полза от нашия траен ангажимент.

3. Приоритетите на партньорството са израз на целите на новата, амбициозна и иновативна **програма за Средиземноморието**, определени в съвместното съобщение на Комисията и върховния представител относно южното съседство. В него се подкрепя ефективното и навременно изпълнение на водещите инициативи на Икономическия и инвестиционен план⁴, които ще укрепят партньорството на ЕС с южните съседи, включително Йордания, и ще спомогнат за защитата на нашите общи средиземноморски блага. Новата програма осигурява възможности за нови партньорства по стратегическите приоритети на екологичния и цифровия преход, които ще допринесат за устойчивостта, просперитета и издръжливостта.

¹ JOIN(2015) 50 final от 18.11.2015 г.

² EUCO 22/20.

³ JOIN(2021) 2 final.

⁴ Съвместно съобщение „Обновено партньорство с държавите от южното съседство – Нова програма за Средиземноморието“ — JOIN(2021)2 final от 9.2.2021 г.

4. С оглед на по-нататъшното укрепване на стабилните и многостранни отношения приоритетите на партньорството подпомагат изпълнението на Споразумението за асоцииране между ЕС и Йордания, което ще направлява партньорството. **Приоритетите на партньорството между ЕС и Йордания са израз на съвместната отговорност и въплъщават нашите общи цели за общо пространство на мир, демокрация и права на човека, правова държава, просперитет и стабилност.** Те осигуряват рамката за нашия непрекъснат и засилен политически и оперативен ангажимент, като същевременно позволяват гъвкавост с цел адаптиране към променящите се обстоятелства.

5. Ето защо ЕС и Йордания се ангажират да задълбочат допълнително диалога и сътрудничеството помежду си по трите **взаимно подсилващи се цели, отразени в приоритетите на партньорството между ЕС и Йордания за периода 2021—2027 г.:** 1) засилване на сътрудничеството в областта на регионалната стабилност и сигурност, включително борбата с тероризма; 2) утвърждаване на устойчива икономическа стабилност, екологосъобразен, цифров, приобщаващ и основан на знанието растеж, качество на образованието и създаване на достойни работни места; и 3) укрепване на доброто управление, правовата държава, демократичните реформи и правата на човека. Освен това ще бъде развивано сътрудничество по редица **междусекторни приоритети**, като например миграцията и мобилността, включително по-нататъшното прилагане на партньорството за мобилност. ЕС ще продължи да дава приоритет на възстановяването след пандемията от COVID-19 и на икономическото, социалното и политическото приобщаване на уязвимите групи, младите хора и жените в различните области на ангажираност с Йордания. Във връзка с това ЕС изтъква отново ангажимента си да подпомага Йордания при предоставянето на подкрепа на бежанците, търсеци закрила в Йордания, и укрепването на издръжливостта на Йордания.

6. **Политическите приоритети на Европейския съюз за периода 2019—2024 г.** (Нова стратегическа програма за Съюза за периода 2019—2024 г.⁵), с които се разглеждат основните предизвикателства, пред които е изправен ЕС, включват превръщането на ЕС в модерна, неутрална по отношение на климата и конкурентоспособна икономика с ефективно използване на ресурсите (Европейския зелен пакт); миграцията, възприемането на цифровата трансформация чрез инвестиране в бизнеса, научните изследвания и иновациите; засилването на отношенията на ЕС със съседните държави и партньори; и отстояването на основните права и принципите на правовата държава в световен мащаб. Тези приоритети ще оформят и сътрудничеството на ЕС с Йордания.

7. ЕС и Йордания ще надграждат върху своето партньорство. ЕС признава значението на изпълнението на програмите на Йордания за политически и икономически реформи в съответствие с препоръките на Кралския комитет за модернизирани на политическата система, националната визия и стратегия „Йордания 2025“ и индикативната изпълнителна програма на правителството за периода 2021—2024 г. и е готов да го подкрепи.

⁵ EUCO 9/19 от 20.6.2019 г.

8. По време на **Шестата брюкселска конференция за бъдещето на Сирия и региона**, на която ЕС беше домакин на 10 май 2022 г., ЕС призна още веднъж от името на международната общност изключителната щедрост на народа и властите на Йордания при осигуряването на убежище на сирийските бежанци. ЕС изтъква отново, че не са налице условия за безопасно, достойно и доброволно връщане на бежанците в съответствие с международното право и стандартите на ООН. ЕС ще продължи да подкрепя Йордания в цялостния ѝ подход към кризата с бежанците, като взема под внимание компонентите на външното измерение, посочени в съобщението на Европейската комисия относно Пакт за миграцията и убежището⁶, и за постигане на максимално въздействие, включително по отношение на основните взаимни ангажименти от тази и от предишни конференции. ЕС ще продължи да подпомага Йордания при предоставянето на подкрепа за бежанците и уязвимите приемни общности, търсещи закрила и помощ в Йордания, и същевременно за укрепване на издръжливостта и социалното сближаване в Йордания, включително като се ангажира неотменно за смекчаване на последиците от пандемията от COVID-19. ЕС и Йордания ще продължат да работят за намиране на трайни решения за бежанците и приемните общности, наред с другото чрез допълнителна подкрепа за приобщаващи национални подходи при изготвянето на политиките и програмирането по отношение на достъпа до възможности за работа, социални услуги, образование, поминък и самостоятелност. Според нас това ще даде възможност за по-устойчиви приобщаващи подходи и ще допринесе за по-издръжлива на сътресения икономика и общество.

9. На Петата конференция в Брюксел през 2021 г. международната общност пое ангажимент да предостави 5,3 млрд. евро за 2021 г. и след това. От тази сума 3,7 млрд. евро бяха обявени от ЕС, като Европейската комисия се ангажира да предостави 1,12 млрд. евро, а държавите от ЕС – 2,6 млрд. евро. ЕС остава като цяло най-големият донор с 24,9 млрд. евро за хуманитарна помощ и помощ за стабилизиране и издръжливост, които бяха мобилизирани колективно от началото на кризата през 2011 г. за преодоляване на последиците от нея. От началото на кризата в Сирия ЕС е отпуснал почти 3,5 млрд. евро за Йордания, от които около 1,2 млрд. евро в отговор на сирийската криза, включително за хуманитарна помощ и подкрепа за издръжливостта на уязвимите приемни общности и бежанците от Сирия, най-вече чрез Регионалния доверителен фонд на ЕС в отговор на кризата в Сирия и около 1,3 млрд. евро под формата на двустранна помощ.

10. ЕС продължава да е изцяло ангажиран с политическото и финансово подпомагане на **Агенцията на ООН за подпомагане и строителство за палестинските бежанци в Близкия изток (UNRWA)**, която има основно значение за посрещане на нуждите на палестинските бежанци в областта на човешкото развитие и закрилата. Във връзка с това на 17 ноември 2021 г. ЕС и UNRWA подписаха съвместна декларация⁷. ЕС оценява високо ролята на Йордания при осигуряването на устойчива подкрепа за UNRWA, както и за приемането на палестински бежанци и на седалището на UNRWA. Освен това ЕС отбелязва, че положението на палестинските бежанци и на самата UNRWA продължава да е трудно. ЕС признава и оценява високо решаващия принос на Йордания за поддържането на сигурността, стабилността и развитието в региона, за което е пример традиционният ѝ ангажимент към близоизточния мирен процес и усилията ѝ за смекчаване на хуманитарните последици от кризите в Сирия, Ирак и Ливан.

⁶ COM (2020) 609 final от 23.9.2020 г.

⁷ Съвместна декларация на ЕС и Агенцията на ООН за подпомагане и строителство за палестинските бежанци в Близкия изток (UNRWA) относно подкрепата на ЕС за UNRWA (2021—2024 г.).

11. ЕС приветства усилията на Йордания в областта на здравеопазването в отговор на COVID-19, включително по отношение на приеманите от нея бежанци. ЕС подкрепи **националния план за готовност и реакция във връзка с COVID-19** в Йордания, като допринесе за постигане на целите за устойчиво развитие чрез подкрепа за предоставянето на качествени, справедливи и финансово достъпни здравни услуги за сирийските бежанци и уязвимите йорданци и чрез оказване на съдействие на Министерството на здравеопазването за справяне с пандемията. През 2021 г. ЕС подпомогна Министерството на здравеопазването при осигуряването на рутинни имунизационни ваксини за 20 % от населението, пребиваващо в Йордания. ЕС подкрепи осигуряването на 438 000 дози ваксини срещу COVID-19 чрез механизма COVAX, финансиран по линия на Регионалния доверителен фонд на ЕС в отговор на кризата в Сирия, което превърна Йордания в една от първите държави в света, започнали да ваксинират бежанците срещу COVID-19. **При осигуряването на помощ за Йордания с цел справяне с последиците от пандемията**, ЕС предостави 418 млн. евро за реагиране при извънредни ситуации, укрепване на системата на здравеопазване и справяне със социално-икономическото въздействие. ЕС насърчава Йордания да придружи облекчаването на ограниченията във връзка с COVID-19 в икономическите сектори, като отмени бързо заповедите за защита.

12. Що се отнася до **военната агресия на Русия срещу Украйна**⁸, ЕС осъди по възможно най-категоричен начин тази непровокирана и неоправдана агресия, която представлява грубо нарушение на международното право и принципите на Устава на ООН и подкопава европейската и глобалната сигурност и стабилност. ЕС настоява Русия да прекрати незабавно своите военни действия, безусловно да изтегли всичките си сили и военно оборудване от цялата територия на Украйна и да зачита в пълна степен териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна в рамките на нейните международно признати граници. ЕС изразява дълбоко съжаление за трагичната загуба на човешки живот и причиненото от руската агресия човешко страдание. Руската военна агресия срещу Украйна принуди милиони хора да напуснат домовете си.

12a. В този контекст ЕС приветства подкрепата на Йордания за резолюциите на Общото събрание на ООН от 2 март 2022 г.⁹ и 24 март 2022 г.¹⁰, в които се настоява Русия незабавно да прекрати военната си агресия срещу Украйна и се призовава за защита на цивилното население и хуманитарен достъп в Украйна. ЕС е уверен, че Йордания ще продължи да оказва подкрепа в рамките на многостранните форуми в това отношение, и насърчава Йордания да осъди руската агресия срещу Украйна.

13. ЕС е обезпокоен от дезинформацията и масовото манипулиране на информация, водени с подкрепата на руската държава, които се използват за оправдаване и подкрепа на военната ѝ агресия срещу Украйна, както и за подронване на позицията на ЕС по този въпрос, и са насочени срещу обществата в ЕС и съседните държави, при което е налице сериозно изопачаване и манипулиране на фактите. Сериозно безпокойство буди фактът, че в медиите и социалните мрежи на арабски език в целия регион на Близкия изток и Северна Африка, включително Йордания, активно се разпространяват неверни прокремълски послания. ЕС е готов да сподели с Йордания и с всички партньори своите практики и експертен опит в борбата с прокремълската дезинформация.

⁸ EUCO 18/22 от 24.2.2022 г. и EUCO 1/22 от 25.3.2022 г.

⁹ Резолюция GA/12407 на Общото събрание на ООН от 2.3.2022 г.

¹⁰ Резолюция GA/12411 на Общото събрание на ООН от 24.3.2022 г.

Засилване на сътрудничеството в областта на регионалната стабилност и сигурност, включително борбата с тероризма

14. ЕС заявява отново, че оценява активната дипломатическа роля на Йордания, включително нейния конструктивно и ефективен ангажимент в рамките на **ООН**, което е от полза за общото благо, многостранното сътрудничество и основания на правила ред. ЕС и Йордания са стабилни партньори в областта на външната политика и политиката на сигурност и ще се стремят към укрепване на сътрудничеството в областта на регионалната стабилност и сигурност, включително борбата с тероризма.

15. ЕС приветства конструктивната роля, която Йордания играе като съпредседател на Съюза за Средиземноморието от 2012 г. насам. ЕС и Йордания ще продължат да работят конструктивно заедно като съпредседатели на Съюза за Средиземноморието с цел насърчаване на стабилното партньорство в Средиземноморието. Съюзът за Средиземноморието допринесе за засилване на ангажираността и разработване на съдържателни решения за справяне с общите предизвикателства и създаване на общи възможности в ключови области като управлението на околната среда и водите, създаването на достойни работни места, приобщаването на младите хора и овластяването на жените.

16. ЕС отчита **стратегическата роля на Йордания за стабилността на региона** и ще продължи да се координира активно с Йордания в търсене на справедливо и всеобхватно решение на израелско-палестинския конфликт, което да сложи край на окупацията, на основата на решението за две държави — Държавата Израел и независима, демократична, териториално свързана, суверенна и жизнеспособна палестинска държава, които да съжителстват в условия на мир и сигурност и взаимно признаване, с Йерусалим като бъдеща столица на двете държави. ЕС и неговите държави членки ще продължат да спазват международния консенсус относно Йерусалим, заложен в съответните резолюции на Съвета за сигурност на ООН, включително Резолюция 478 на Съвета за сигурност на ООН, до уреждането на окончателния статут на Йерусалим. ЕС припомня особеното значение на светите места и отправя решителен призив за поддържане на статуквото, въведено през 1967 г. по отношение на Харам аш-Шариф/Храмовия хълм, в съответствие с предходните договорености и предвид специалната роля на Йордания, отчетена и в мирния договор между Йордания и Израел от 1994 г.

16а. ЕС приветства тристранното сътрудничество между Йордания, Египет и Ирак и приноса му за регионалната стабилност.

17. ЕС потвърждава отново необходимостта от жизнеспособно, надеждно и приобщаващо политическо решение на **кризата в Сирия** в съответствие с Женевското комюнике и всички аспекти на Резолюция 2254 на Съвета за сигурност на ООН и ще продължи да работи с Йордания за нейното изпълнение. На 24 януари 2022 г. Съветът по външни работи на ЕС изтъкна отново, че няма да е възможно нормализиране, отмяна на санкциите или възстановяване, докато сирийският режим не се ангажира с политическо решение на конфликта. ЕС продължава да призовава за зачитане на споразумението за намаляване на напрежението в северозападната част, стабилност в Южна Сирия, която е от основно значение за Йордания, защита на цивилното население и безпрепятствен, безопасен и траен хуманитарен достъп. Освен това ЕС призовава за стабилизиране на Североизточна Сирия и припомня пълната си ангажираност за борба с възобновяването на дейността на Даиш чрез действията на Световната коалиция за борба срещу Даиш. Намаляването на насилието ще бъде от полза за подпомагането на политическия процес с посредничеството на ООН в Женева с цел намиране на трайно решение на конфликта. ЕС отчита опасенията на Йордания във връзка със сигурността, по-конкретно по отношение на контрабандата на наркотици. Същевременно ЕС продължава да подкрепя усилията на специалния пратеник на ООН Педерсен, включително предложения от него подход „стъпка по стъпка“.

17а. Като признава правото на сирийските бежанци да се завърнат в безопасност, доброволно и при зачитане на достойнството им по своите домове, когато са налице условията за връщане, определени от Върховния комисар на ООН за бежанците (ВКБООН), ЕС ще продължи да насърчава сътрудничеството в региона в интерес на всички сирийци. ЕС отбелязва, че засега, предвид продължаващите нарушения на международното хуманитарно право и други нарушения на правата на човека, тези условия за завръщането на бежанците в съответствие с международното право не са налице. ЕС признава решаващата роля на Йордания, наред с други държави, в приемането на избягали от конфликта сирийски бежанци, и изказва благодарности на правителството и народа на Йордания, които вече дълги години приемат и настаняват сирийци. ЕС насърчава Йордания да продължи да възприема приобщаващ подход при приемането на сирийски бежанци.

18. ЕС отбелязва, че Йордания продължава да бъде изложена на заплахи, произтичащи от **тероризма** и насилствения екстремизъм. ЕС приветства многостранния подход на Йордания, включително участието ѝ в Световната коалиция за борба срещу Даиш, която, въпреки че загуби териториалното си измерение, продължава да действа под формата на бунтове в Ирак, Сирия и, чрез своите структури, в други райони на света, в Африка и Азия. Освен това ЕС оценява ролята на Йордания при действията в рамките на ООН за насърчаване на предотвратяването на насилствения екстремизъм. ЕС поздравява Йордания, и по-специално Негово Величество крал Абдула II, за процеса от Акаба и ангажирането му със срещата на върха на Призива за действие след Крайстчърч. ЕС изтъква отново позицията си, че всички мерки за борба с тероризма трябва да се провеждат при пълно спазване на международното право, по-специално международното право в областта на правата на човека, хуманитарното право и международното бежанско право¹¹.

¹¹ Заключение на Съвета от 15 юни 2020 г. относно външната дейност на ЕС в областта на предотвратяването на тероризма и насилствения екстремизъм и борбата с тях, док. 8868/20.

19. ЕС и Йордания ще продължат да работят заедно за предотвратяване и **противодействие на насилствения екстремизъм**, особено сред младите хора и децата. ЕС насърчава Йордания да продължи да предприема действия спрямо причините на радикализацията чрез подход, обхващащ цялото общество. ЕС призовава Йордания да укрепи своята регулаторна и институционална рамка с цел предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма и борба с тях, за да отстрани бързо недостатъците, установени от Специалната група за финансови действия (FATF) през октомври 2021 г., и да спазва международните стандарти за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма. ЕС ще продължи да подпомага Йордания в това отношение и да предоставя техническа помощ и експертен опит чрез Глобалния механизъм за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма с оглед на бързото заличаване на Йордания от списъка. ЕС насърчава йорданските власти да започнат преговори с Европол по работно споразумение, за да се улесни структурираното сътрудничество, както и да започнат преговори с Европейската комисия по международно споразумение, позволяващо на Европол и Йордания да обменят лични данни.

20. ЕС е решен да засили подкрепата си за Йордания по всички въпроси, свързани с **интегрираното управление на границите**, включително с оглед на стабилизирането на външните граници на Йордания и борбата с регионалната заплаха от трафик на наркотици в съответствие с международното право в областта на правата на човека, хуманитарното право и международното бежанско право. ЕС и Йордания ще продължат сътрудничеството си в областта на сигурността на въздухоплаването.

Утвърждаване на устойчива икономическа стабилност, екологосъобразен, цифров, приобщаващ и основан на знанието растеж, качество на образованието и създаване на достойни работни места

21. **Пандемията от COVID-19** оказва допълнителен натиск върху секторите на здравеопазването, образованието и икономиката. ЕС ще продължи да работи с Йордания в усилията ѝ за възстановяване след кризата, като набляга върху екологичната и цифровата трансформация, повишаването на устойчивостта и създаването на просперитет и възможности за достоен труд по приобщаващ начин. На 16 февруари 2022 г. Европейската комисия прие решение за изпълнение, с което издаваните от Йордания сертификати за ваксинация се признават за еквивалентни и страната се свързва със системата на цифровия COVID сертификат на ЕС.

22. ЕС насърчава Йордания ефективно да осъществи икономически и административни реформи и изтъква отново подкрепата си за това, както и готовността си да работи в тясно сътрудничество с европейските донори и международните финансови институции с цел по-нататъшно координиране и съгласуване на колективната подкрепа, за да се помогне на Йордания да отбележи своевременен и конкретен напредък по приоритетите си за реформи. За тази цел следва също да се използват пълноценно различните видове възможности за финансова помощ, предоставяни от ЕС на партньорите по линия на политиката за съседство.

23. ЕС насърчава Йордания да осъществи, посредством засилена междуведомствена координация и с непрекъснатата подкрепа от ЕС, най-необходимите структурни реформи, като отдели централно внимание на подобряването на предоставянето на обществени услуги и управлението на ресурсите, отчетността и прозрачността, както и на подобряването на бизнес и инвестиционната среда и създаването на работни места за младите хора и жените, включително в сектори, основани на знанието. Социалната сигурност, достойните условия на труд и заплащане са основни аспекти на защитата на поминъка и на стимулирането на частния сектор и инвестициите; това следва да намери отражение в предстоящите изменения на трудовото законодателство.

24. ЕС посреща със задоволство и подкрепя инициативите за повишаване на **участието на жените** в обществената сфера, включително икономиката и политическия живот на местно и национално равнище, както и по-отчетливото присъствие на жените сред работната сила и лицата, вземащи решения, като се взема предвид Съвместното съобщение относно Плана за действие на ЕС относно равенството между половете и овластяването на жените във външната дейност на ЕС за периода 2021 – 2025 г.¹² Това е важна стъпка в посока към утвърждаване на равенството между половете, която вероятно ще повиши равнището на икономическа активност и ще допринесе за икономическия растеж на Йордания. ЕС отбелязва ключовата роля на организациите на гражданското общество и на дейността на активистите в подкрепа на правата на жените и за насърчаване на равенството между половете. ЕС приветства изготвената от Йордания Национална стратегия за жените за периода 2020—2025 г. и измененията на Конституцията от 2022 г., и насърчава страната да постигне напредък по отношение на равенството на правата, икономическото участие и социалното овластяване на жените. ЕС призовава и е готов да подкрепи Йордания в усилията ѝ за насърчаване на равенството между половете, включително чрез подобряване на законодателната рамка, практическо прилагане на националното законодателство, както и реформи на пазара на труда за преодоляване на пречките пред заетостта при жените и младите хора.

25. След успеха на две програми за **макрофинансова помощ** (МФП) с Йордания в размер на 180 млн. евро и 200 млн. евро, средствата по които бяха изцяло изплатени съответно през 2015 и 2019 г., през 2020 г. ЕС предостави на Йордания 700 млн. евро под формата на МФП. Сумата включва допълнителни 200 млн. евро заради пандемията от COVID-19 от вече договорената МФП-III в размер на 500 млн. евро, като част от увеличената подкрепа на ЕС за Йордания. Първите два транша от по 250 млн. евро бяха изплатени съответно през ноември 2020 г и юли 2021 г. Третият транш от 200 млн. евро остава на разположение до април 2023 г. МФП е обусловена от осъществяването на набор от мерки за структурни реформи в областта на управлението на публичните финанси, комуналните услуги, социалната политика и политиката на пазара на труда, и управлението, които бяха договорени с йорданските власти в меморандум за разбирателство. Това е важно, за да се насърчат реформите, които правят икономиката на страната по-устойчива и способна да се справя с предизвикателствата, пред които е изправена.

¹² Съвместно съобщение JOIN(2020) 17 final от 25.11.2020 г.

26. ЕС ще продължи да насърчава **подобряването на двустранните търговски и инвестиционни отношения** с Йордания като важно средство за инвестиции, растеж и създаване на работни места. ЕС ще продължи да подкрепя Йордания в усилията ѝ за подобряване на нейната експортна дейност посредством увеличаване на общия капацитет за износ и конкурентоспособността на страната и чрез постигане на по-тясна интеграция в световните вериги за създаване на стойност. За тази цел ЕС ще подкрепя Йордания в усилията ѝ за подпомагане на националните производители, така че да отговарят на конкретни технически, санитарни и фитосанитарни изисквания, което ще позволи на стопанските субекти да се възползват в по-пълна степен от преференциалния достъп до пазара на ЕС, с който Йордания вече разполага. Като припомня колко е важно да се прилага правилно зоната за свободна търговия, създадена по силата на Споразумението за асоцииране, включително чрез осигуряване на прозрачна и предвидима регулаторна среда за икономическите оператори, ЕС е готов да проучи идеи за допълнителни стъпки за взаимно улесняване на двустранната търговия и инвестиции, включително задълбочаване на съществуващата зона за свободна търговия.

27. ЕС поздравява Йордания и я насърчава да продължи усилията си за улесняване на достъпа и участието на бежанците на официалния пазар на труда по приобщаващ начин. ЕС приветства значителния напредък, постигнат при регистрирането на рекордните 62 000 разрешения за работа за сирийски бежанци през 2021 г., и призовава Йордания да разгледа възможността за отваряне на допълнителни сектори, за да се даде възможност за участие на пазара на труда, което би било от взаимна полза. Освен това ЕС насърчава Йордания да продължи да полага усилия за намаляване на броя на бежанците без документи. ЕС насърчава Йордания да активизира усилията за по-нататъшно прилагане на схемата за облекчени правила за произход, да популяризира ползите от нея за потенциалните инвеститори в частния сектор и да постигне напредък по инициативи от по-общ характер за подобряване на инвестиционния климат, което също би могло да се отрази позитивно на икономиката, наред с ползите от инициативата относно правилата за произход. ЕС запазва готовността си да проучи, в тясно сътрудничество с йорданските органи, други измерими средства, които съответстват на заетостта по отношение на схемата, като се вземат предвид справедливите условия на труд.

28. ЕС ще продължи да оказва подкрепа за политики и програми, насочени към подобряване на достъпа до и качеството на **образованието и професионалното образование и обучение, които съответстват на нуждите на пазара на труда**, като поставя по-голям акцент върху аналитичното мислене, предприемачеството, развитието на частния сектор и новите технологии, по-специално с оглед на повишаването на възможностите за заетост на младите хора.

29. В същия дух ще бъдат развивани по-голямата **мобилност на студентите и персонала**, както и проекти за изграждане на капацитет чрез програма „Еразъм +“ и други програми. ЕС приветства по-специално успеха на йорданските университети по направлението „Изграждане на капацитет“ на програмата „Еразъм +“ до 2020 г. и очаква добро равнище на участие в новата програма, считано от 2021 г., която също така ще предложи възможности за сътрудничество между йордански и европейски организации за професионално образование и обучение, както и младежки организации.

30. ЕС ще продължи да работи в тясно сътрудничество с Йордания, за да способства да се гарантира, че всички деца, момичета и момчета, живеещи в страната, без изключение, имат равни възможности да посещават училище и да получават основно **качествено образование**. ЕС е предоставил важна подкрепа за изграждането на училища, което позволява записването на сирийските студенти във формалната образователна система, както и наемането и обучението на учители. ЕС е готов да подкрепи усилията за разработване и модернизиране на учебната програма, включително в светлината на измененията на Конституцията, и по-специално да насърчава гражданското образование на децата, да ги подготви да бъдат активни и отговорни граждани, като по този начин подпомогне усилията за модернизиране на политическата система в Йордания.

31. ЕС запазва решимостта си да подобри интегрирането на **научните изследвания и иновациите** в образованието и в програмите за техническо и професионално образование и обучение, както и в инвестициите в публичния и частния сектор. Засиленото сътрудничество между научноизследователските и иновационните центрове и малките и средни предприятия ще има положителен ефект върху конкурентоспособността на Йордания. ЕС насърчава Йордания да използва пълноценно програмата „Хоризонт Европа“ и инициативите за мобилност и партньорство в областта на научните изследвания, както и да се присъедини към програмата „Творческа Европа“ на ЕС.

32. ЕС приветства подписването на 11 декември 2018 г. на Споразумението за изпълнение относно участието на Йордания в **Партньорството за научни изследвания и иновации в Средиземноморския регион (PRIMA)**, което ще даде възможност на Йордания да включи амбициозна програма за съвместно финансирани научни изследвания в ключовите области на управлението на водите и връзката ѝ със селското стопанство и производството на храни.

33. ЕС приветства интереса на Йордания в областта на космическото сътрудничество, включително във връзка с Европейската геостационарна служба за навигационно покритие (EGNOS)/„Галилео“, и очаква да започне преговори за разширяване на обхвата на покритието на EGNOS за Йордания и за по-широкия регион.

34. ЕС приветства значителния напредък на Йордания в изпълнението на нейния национално определен принос. Борбата с изменението на климата продължава да бъде основен приоритет за ЕС. Приетите досега мерки, включително планът за екологосъобразен растеж, представляват важни стъпки напред в прехода към устойчива и неутрална по отношение на климата икономика. ЕС се стреми да засили сътрудничеството си с Йордания, за да ускори прехода към чиста енергия и да стимулира политиките за екологосъобразно възстановяване. Увеличаването на капацитета за адаптиране към изменението на климата и намаляването на риска от бедствия, както и борбата с влошаването на състоянието на околната среда, ще бъдат приоритети за съвместни действия в Йордания. ЕС желае да продължи активната си ангажираност в областта на енергията от възобновяеми източници и енергийната ефективност (в съответствие със Стратегията на Йордания за енергийния сектор за периода 2020–2030 г.), регионалните връзки между електропреносните мрежи и прехода към безопасна и устойчива нисковъглеродна икономика. ЕС подкрепя растежа, основан на ефективното използване на ресурсите, устойчивото управление на природните ресурси и програмата за **зелен растеж** в Йордания. ЕС ще засили стратегическото сътрудничество с международните финансови институции и частния сектор, за да подкрепи създаването на възможности за устойчиви инвестиции в съответствие с националните приоритети. ЕС ще си сътрудничи с Йордания за насърчаването на новаторски научноизследователски и основани на знанието решения за борба с изменението на климата и за насърчаване на прехода към чиста, безопасна и устойчива енергия.

35. ЕС подкрепя **включването на околната среда** в сектори, свързани с развитието, по-специално водоснабдяването, включително пречистването на отпадъчните води и мрежите, управлението на твърди отпадъци и използването на зелена енергия. Като отчита колко е важна сигурността на водните ресурси в Йордания, ЕС изтъква отново готовността си да си сътрудничи с Йордания за по-нататъшно подобряване на ефективността и устойчивостта на управлението на водните ресурси, а отгук и подкрепата си за инициативата на „Екип Европа“ за „устойчиво управление на водите“, а в рамките на това и за изпълнението на проекта „**Акаба - Аман обезсоляване и пренос на вода**“. ЕС изразява задоволство от положителните резултати от проведената на 31 март 2022 г. конференция за поемане на ангажименти по този проект и, наред със заявления си по този повод ангажимент, запазва решимостта си да го подкрепя. В този конкретен контекст ЕС насърчава доброто управление на водите чрез няколко предходни или текущи секторни реформи, за да се гарантира ефективността и жизнеспособността на проекта: възстановяване на националната водоснабдителна мрежа, реформа на ценообразуването и селскостопанска реформа с цел намаляване на разхищението на вода, и е готов да окаже подкрепа. Освен това ЕС изтъква отново подкрепата си за регионални проекти, които могат да бъдат от полза и за палестинската страна, в дух на насърчаване на регионалното сътрудничество (например модернизиране на моста „Крал Хюсеин“). ЕС посреща със задоволство и съгласието от страна на Йордания за създаване на „Платформата за инвестиции между ЕС и Йордания“ — форум за определяне и подготовка на бъдещи инвестиционни проекти, в съответствие с националните приоритети на Йордания и в координация с двустранни и многостранни донори, което също така ще позволи на Йордания да се възползва в пълна степен от възможностите, предлагани от Платформата за инвестиции в рамките на ЕПС и новата система от гаранции за Европейския фонд за устойчиво развитие плюс (ЕФУР +).

Укрепване на доброто управление, правовата държава, демократичните реформи и правата на човека

36. Спазването на **демократичните принципи, основните свободи и човешките права** е основен стълб на Споразумението за асоцииране ЕС– Йордания. ЕС продължава да цени високо постоянния диалог на политическо равнище и на равнище висши служители и ще продължи да насърчава и подкрепя усилията за постигане на напредък в областта на правовата държава, за по-голяма прозрачност и създаване на ефективни и отчетни институции, като същевременно защитава и утвърждава правата на човека за всички. ЕС би приветствал по-нататъшното сътрудничество с Йордания в това отношение. ЕС приветства полаганите усилия за насърчаване на ефективна, независима и добре функционираща съдебна система, които следва да продължат, като същевременно ще продължи да работи с Йордания за насърчаване на разширяването на системата за правна помощ, подкрепяйки и ролята на гражданското общество в тази област. ЕС ще продължи да подкрепя Йордания в изпълнението на нейната стратегия за реформа в областта на правосъдието, включително чрез насърчаване на взаимодействието между върховенството на закона и сигурността и международното съдебно сътрудничество. Във връзка с това ЕС подчертава, че е необходимо да се осигурят прозрачност и правни гаранции на всички етапи от наказателните процеси, включително в съдилищата на апарата за държавна сигурност, както и да се въведат правни гаранции в случаите на административно задържане, като същевременно отбелязва, че е необходимо да се ограничи използването на административното задържане и да се осигури съдебен контрол в такива случаи.

37. ЕС приветства целите, набелязани от йорданското ръководство по отношение на **политическата модернизация, укрепването на ролята на парламента и насърчаването на система на политическите партии** в страната. В това отношение ЕС приветства препоръките на Кралския комитет за модернизиране на политическата система и е готов да подкрепи тяхното прилагане, когато това е възможно. ЕС отдава значение на приобщаването на младите хора и жените и насърчава полагането на по-нататъшни усилия, за да се гарантира, че институциите са напълно представителни. ЕС отбелязва значението на гражданското и политическото участие и във връзка с това приветства приемането на закони за политическите партии и изборни закони, като очаква тяхното прилагане; ЕС е готов да подкрепи програмите за гражданско образование в сътрудничество с Министерството на образованието. ЕС отдава значение на защитата на свободата на мнение, изразяване, сдружаване и на мирни събрания, както и на решаващата роля на медиите, независимите журналисти и гражданското общество. Освен това ЕС насърчава и е готов да подкрепи преразглеждането на съответната правна рамка, включително Закона за киберпрестъпността и разпорежданията за защита, така че те да бъдат в съответствие с международните стандарти.

37a. ЕС приветства създаването на комитет за модернизиране на публичния сектор и амбициозния график за разработването на пътна карта до края на юни 2022 г. ЕС насърчава и е готов да подкрепи разработването на конкретни дейности за подобряване на предоставянето на обществени услуги, ефикасни и ефективни публични институции и по-голямо участие на обществеността. ЕС приветства и текущия диалог, провеждан от йорданските власти със съответните заинтересовани страни относно определянето на области за растеж в редица важни икономически сектори с оглед на разработването на всеобхватен икономически план.

38. ЕС изтъква отново, че е важно да се осигури безопасно и благоприятстващо пространство, както онлайн, така и офлайн, за гражданското общество, медиите и журналистите, което да може да допринесе за развитието и модернизацията на страната, и насърчава Йордания да приеме стабилна правна рамка в това отношение. Като взема под внимание сведенията за предизвикателства, пред които е изправено гражданското общество, ЕС насърчава и запазва ангажимента си да подкрепя едно процъфтяващо гражданско общество като принос за изграждането на мирни, справедливи, приобщаващи и демократични общества, както и да подкрепя предоставянето на услуги и да повишава осведомеността относно полаганите в момента усилия за политическа модернизация. Като признава основателните опасения на Йордания по отношение на сигурността и борбата с тероризма, ЕС продължава да смята, че най-добрата противоотрова за радикализацията и нестабилността е едно отворено, приобщаващо и устойчиво общество, в което всички права на човека и основните свободи се утвърждават и защитават.

39. ЕС насърчава Йордания да укрепи допълнително своята правна рамка, за да я приведе в пълно съответствие със стандартите на Конвенцията на ООН против изтезанията, по която Йордания е страна, включително чрез криминализирането на всички форми на изтезание и малтретиране. ЕС насърчава Йордания да ратифицира Факултативния протокол към Конвенцията на ООН против изтезанията, призовава Йордания да продължи да разследва всички предполагаеми случаи на изтезания и да преследва извършителите. Освен това ЕС призовава Йордания да изпълни препоръките, отправени към нея по линия на универсалния периодичен преглед.

40. ЕС насърчава Йордания да постигне по-нататъшен напредък по отношение на равенството между половете, пълното упражняване на човешките права на жените и момичетата и тяхното овластяване, както и премахването на сексуалното и основаното на пола насилие. Във връзка с това бихме насърчили да се обърне специално внимание на детските, ранните и принудителните бракове, и на „защитното попечителство“, достъпа до правосъдие за жените и пълното прилагане на правна рамка за защита на упражняването на човешките права от жените и жертвите на сексуално и основано на пола насилие. ЕС е готов да подкрепи Националната стратегия на Йордания за жените и Националния план за действие за изпълнение на Резолюция 1325 на Съвета за сигурност на ООН относно жените, мира и сигурността.

41. ЕС приветства и е готов да подкрепи усилията на Йордания за поддържане на мирно религиозно съжителство. Той приветства инициативите, насочени към насърчаване на културното многообразие и разнообразие, които също биха представлявали положителен пример за целия регион.

42. Въпреки че последната екзекуция беше извършена през март 2017 г., ЕС изразява съжаление във връзка с прекъсването през 2014 г. от страна на Йордания на фактическия мораториум върху **смъртното наказание** и призовава Йордания да възстанови мораториума с цел в крайна сметка да се премахне смъртното наказание.

43. ЕС очаква реформиране на правната и институционална рамка на Йордания за правото на неприкосновеност на личния живот и защита на данните и изразява готовност да подкрепи усилията на Йордания в тази посока.

Осъществяване на партньорството за мобилност между ЕС и Йордания

44. Миграцията и мобилността са хоризонтални въпроси в сътрудничеството между ЕС и Йордания, включително в контекста на борбата с трафика на хора, особено на жени и малолетни и ненавършили пълнолетие лица в уязвимо положение. ЕС приветства инициативите, предприети в контекста на партньорството за мобилност, и насърчава активното проучване на допълнителните възможности за сътрудничество в тази рамка. ЕС приветства започналите през ноември 2016 г. двустранни обсъждания за **улесняване на издаването на визи** и за **обратно приемане** на пребиваващи без разрешение лица и изразява готовност за придвижване напред на процеса на преговорите с оглед на постигането на всеобхватно споразумение.